

ІННОВАЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК ОДНА ІЗ СКЛАДОВИХ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Л.Р. Ісмаїлова

Національний університет харчових технологій

На сучасному етапі відновлення економічного зростання формування інноваційного потенціалу стає визначальним фактором розвитку підприємств України.

Цей фактор пов'язаний з трансформацією нових наукових знань, ідей, відкриттів, винаходів, технологій в нові або удосконалені продукти, в ході реалізації яких формується нова модель розвитку, перетворення і використання суспільних, природних і економічних ресурсів.

Одним із ключових факторів забезпечення довгострокової конкурентоспроможності підприємства є ефективна реалізація політики інноваційної безпеки як складової його економічної безпеки. Інноваційний потенціал являє собою сукупну здатність наявних у підприємства ресурсів досягати поставлених інноваційних цілей.

Першочергова необхідність здійснення інноваційної діяльності для ефективного функціонування підприємства підкреслюється в роботах М. Портера, який відзначає, що єдина можливість збереження конкурентних переваг — їх постійне вдосконалення; конкурентоспроможність економічних систем визначається не максимальною результативністю виробництва, а здатністю підприємства успішно комерціалізувати нові знання [1; с. 51].

Підприємницька діяльність за своєю природою тісно пов'язана з інноваціями і запорукою її успіху є успішні інновації. В наукових дослідженнях підкреслюється, що інноваціям властиві три визначальні риси: науково-технічна новизна, промислова придатність та комерційна доцільність. Комерціалізація наділяє винахід економічною необхідністю і, таким чином, перетворює інновацію в джерело доходу. Так наприклад, В.Є. Духов підкреслює, що саме одержання підприємством додаткових доходів змушує конкурентів використовувати правові, напівлегальні і нелегальні методи економічної розвідки [2; с.42]. Ці дії спрямовані на отримання інформації про інновації, які є джерелом надприбутків, і які є комерційною таємницею і підлягають охороні. Дифузія інновацій призводить до втрати конкурентних переваг, що загрожує інтересам підприємства. Таким чином, впровадження інновацій є однією з основних причин прояву загроз і зниження економічної безпеки підприємства. Для того, щоб запобігти цим діям, підприємство повинно проводити політику інноваційної безпеки, яка є невід'ємною складовою економічної безпеки.

На думку А.І. Сухорукова та О.О. Олейнікова використання науково-технологічного потенціалу має розглядатися з позицій інноваційної безпеки [3]. Стан інноваційної безпеки є балансом результативності, що планується досягнути при впровадженні інноваційного проекту, загроз та небезпеки, пов'язаних з науково технічними розробками, станом технологій та технологічним рівнем, на якому знаходиться підприємство.

На думку Краснощогової Ю.В., в інноваційній безпеці вирішальною умовою вважається дотримання та реалізація інтересів підприємства, а така безпека безпосередньо спрямована на формування необхідних і достатніх умов для збільшення можливостей створення та використання інновацій: продуктових, технологічних, економічних, організаційних і соціальних, з метою розроблення та впровадження конкурентоспроможності продукції й технологій на рівні світових стандартів [4].

Поряд з цим, Максимова Т.С., Філімонова О.В., Лиштван К.В. під інноваційною безпекою підприємства розуміють послідовну, заплановану, цілеспрямовану, комплексну діяльність підприємства щодо зміни кожного з елементів бізнесу певного підприємства, викликану попитом, обумовлену науково-технічним прогресом і спрямовану на діючу організаційну структуру, технологічні процеси, стиль і методи управління, продукцією, що випускається, джерела сировини й матеріалів, ринки збуту [5].

Виходячи з вищенаведеного, можна зробити висновок, що інноваційна безпека підприємства — це комплекс заходів щодо формування та розвитку інноваційного

потенціалу з метою забезпечення конкурентоспроможності підприємств в сучасній економіці. Іншими словами, інноваційна безпека розглядається як функція організованої системи, що забезпечує збереження певної структури, підтримання режиму інноваційної діяльності, реалізацію інноваційних програм і цілей.

Таким чином, забезпечення сталого інноваційного розвитку є однією з головних цілей безпеки науково технічного прогресу та економічної безпеки підприємств. Інноваційна безпека полягає у забезпеченні високого рівня безпеки інноваційного та науково-технічного розвитку підприємств. Надзвичайно актуальним є питання інноваційної безпеки з точки зору захисту інтелектуальної власності, результатів наукових розробок, досліджень та промислових зразків, оскільки результати інноваційної діяльності підприємства є недостатньо захищеними з точки зору економічної безпеки.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Портер М.О.* конкуренции. — Бостон. Гарвард Пресс, 2008. — 758 с.
2. *Духов В.Е.* Экономическая разведка и безопасность бизнеса. — К.: «Студцентр», 1997. — 175 с.
3. *Сухоруков А.І. Олейніков О.О.* Науково-технологічний потенціал та інноваційна безпека України. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.inventure.com.ua/main/analytics/security/govsecurity/naukovo-tehnolog456chnii-potenc456al-ta-456nnovac456ina-bezpeka-ukrani>
4. *Краснощокова Ю.В.* Інноваційна безпека підприємства як запорука конкурентоспроможності в умовах інтеграції [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Uproz/2011_4/u1104kr4.pdf
5. *Максимова Т.С.* Формування інноваційної політики підприємства / О.В. Філімонова, К.В. Лиштван // Економічний вісник Донбасу. — 2010. — № 2 (20) — С. 181 – 183.